

Raad voor de
rechtspraak

De minister van Justitie en Veiligheid
drs. D.M. van Weel
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

www.rechtspraak.nl

datum 30 juli 2025
doorkiesnummer [REDACTED]
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
onderwerp Advies Uitvoeringswet elektronisch bewijsmateriaal

Geachte heer Van Weel,

Bij e-mail van 11 juni 2025 verzocht uw ministerie de Raad voor de rechtspraak (de ‘Raad’) advies uit te brengen inzake de Uitvoeringswet elektronisch bewijsmateriaal (het ‘Wetsvoorstel’).

HET WETSVOORSTEL

Dit Wetsvoorstel strekt tot uitvoering van het wetgevingspakket van de EU inzake elektronisch bewijsmateriaal (“e-evidence package”). Met dit pakket hebben strafvorderlijke autoriteiten in de EU-lidstaten onder voorwaarden rechtstreeks toegang tot elektronisch bewijsmateriaal dat is opgeslagen bij bepaalde dienstverleners, ongeacht de locatie waar dit elektronisch bewijsmateriaal is opgeslagen. Het wetgevingspakket van de EU inzake elektronisch bewijsmateriaal bestaat uit:

- Verordening (EU) 2023/1543 van het Europees parlement en de Raad van 12 juli 2023 betreffende het Europees verstrekingsbevel en het Europees bewaringsbevel voor elektronisch bewijsmateriaal in strafzaken en de tenuitvoerlegging van vrijheidsstraffen als gevolg van een strafprocedure (verder: de Verordening); en
- Richtlijn (EU) 2023/1544 van het Europees parlement en de Raad van 12 juli 2023 tot vaststelling van geharmoniseerde regels inzake de aanwijzing van aangewezen vestigingen en de aanstelling van wettelijke vertegenwoordigers ten behoeve van de vergaring van elektronisch bewijsmateriaal in strafprocedures (verder: de Richtlijn).

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.¹

¹ De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklust van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechterlijke beslissingen zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

datum 30 juli 2025
pagina 2 van 5

ADVIES

De Raad begrijpt dat de voorstellen in het Wetsvoorstel ter omzetting van het EU-wetgevingspakket noodzakelijk zijn. De keuze om alleen de onderdelen die daadwerkelijk omzetting behoeven in het Wetboek van Strafvordering op te nemen en voor het overige naar de Verordening te verwijzen is in dit verband weliswaar begrijpelijk, maar komt de leesbaarheid en overzichtelijkheid niet ten goede.

De Raad merkt op dat de raadkamer overeenkomstig het voorgestelde artikel 5.11.5 bevoegd is om te beslissen in een toetsingsprocedure. Dat het hier gaat om de raadkamer kan uit de MvT worden afgeleid. De Raad adviseert dit ook in de wettekst tot uitdrukking te brengen. Datzelfde geldt overigens voor de overige voorschriften met betrekking tot de toetsingsprocedure. In de MvT wordt hierover opgemerkt: *“De overige regels van de toetsingsprocedure volgen uit artikel 17 van Verordening 2023/1543”*. Het zou de duidelijkheid en overzichtelijkheid ten goede komen als de relevante voorschriften in het Wetsvoorstel worden overgenomen.

Verder roept het voorgestelde artikel 10 van het Wetsvoorstel vragen op. Conform artikel 15 lid 1 van de Verordening voorzien de lidstaten in regels inzake geldelijke sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de bepaalde artikelen van de Verordening en nemen zij alle maatregelen die nodig zijn om ervoor te zorgen dat zij worden uitgevoerd. Het gaat hier bijvoorbeeld om het niet naleven van een verstrekking- of bewaringsbevel, in Nederland strafbaar gesteld via artikel 184 Wetboek van Strafrecht (Sr). De lidstaten zorgen ervoor dat geldelijke sancties kunnen worden opgelegd die maximaal 2% van de totale mondiale jaaromzet van de dienstbaanbieder in het voorgaande boekjaar bedragen. Daartoe dient het voorgestelde artikel 10. Ziet dit artikel op de in een andere lidstaat gevestigde/ vertegenwoordigde dienstbaanbieder die (opzettelijk) niet heeft voldaan aan een door een Nederlandse officier van justitie of rechter-commissaris uitgevaardigd bevel? Zo ja, hoe verhoudt zich dit tot de bepalingen over de Nederlandse rechtsmacht in artikel 2 tot en met artikel 8d Sr? Of moet hier ook/ vooral worden gedacht aan de in Nederland gevestigde/ vertegenwoordigde dienstbaanbieder die (opzettelijk) niet heeft voldaan aan een vanuit een andere lidstaat uitgevaardigd bevel? Als dit laatste de bedoeling is, rijst de vraag of onder “ambtenaar” in artikel 184 ook een buitenlandse ambtenaar of rechter kan worden verstaan of dat daarvoor een aanvullende bepaling zoals artikel 178a Sr nodig is. Ook vraagt de Raad zich af of het Wetsvoorstel zo moet worden begrepen dat artikel 10 de wettelijke basis zal vormen voor de (bijzondere) strafbedreiging bij een veroordeling ter zake van artikel 184 Sr wegens niet-naleving van een Europees verstrekking- of bewaringsbevel? De Raad adviseert om op deze aandachtspunten in te gaan in de MvT.

Tot slot merkt de Raad op dat waarde wordt gehecht aan een duidelijke regeling wat betreft het verschoningsrecht in het kader van het Wetsvoorstel. Het is onvoldoende duidelijk hoe dat vorm zal krijgen en wat artikel 5 lid 9 van de Verordening voor de Nederlandse praktijk betekent. Hoewel dit niet uit het Wetsvoorstel en de MvT volgt, lijkt het onvermijdelijk dat hier een rol voor de rechter-commissaris is weggelegd. Hoe die rol vorm moet krijgen, is nu niet uitgewerkt. De Raad adviseert om van de gelegenheid gebruik te maken hierover duidelijkheid te verschaffen.

datum 30 juli 2025
pagina 3 van 5

IT-GEVOLGEN

Dit Wetsvoorstel heeft geen hoge IT-impact voor de Rechtspraak. De grensoverschrijdende communicatie van een rechter-commissaris met een andere lidstaat vindt plaats op een wijze zoals deze ook is ontwikkeld in het kader van de EU Bewijsverkrijgingsverordening en de e-Justice-verordening. IT-impact is gelegen in het feit dat in het kader van de verordening inzake elektronisch bewijsmateriaal in strafzaken ook dienstaanbieders aangesloten moeten worden op het e-Codex-systeem hetgeen gevolgen heeft voor de beveiliging ervan. Dit heeft (vooral) gevolgen voor de beheerder van de nationale aansluitingen op het e-Codex-systeem.

WERKLAST

De Raad verwacht dat het Wetsvoorstel zorgt voor een toename van de werklast voor de Rechtspraak. Dit vanwege de nieuwe bevoegdheid die de rechter-commissaris en de raadkamer toekomt. Dit werklasteffect wordt door de wetgever ook onderkend in de Memorie van Toelichting. Op basis van de nu bekende informatie wordt het werklasteffect geschat op €737.000 per jaar structureel.

De Raad verwacht dat de inwerkingtreding van de Verordening en de Richtlijn erin resulteert dat er vaker elektronisch bewijsmateriaal opgevraagd zal worden. Aanbieders die niet in de EU zijn gevestigd, maar wel diensten aanbieden in de EU, zullen een vestiging/vertegenwoordiger in de EU moeten aanwijzen die verantwoordelijk is voor ontvangst, naleving en uitvoering van de bevelen die aan de dienstaanbieder worden gegeven. De Raad verwacht dat dit betekent dat de rechter-commissaris vaker wordt ingeschakeld voor het verlenen van een machtiging. Het gaat hier om een nieuw soort machtiging die administratief moet worden verwerkt en waarbij aansluiting op het 'e-Codex-systeem' is vereist. De Raad verwacht een beperkte toename van het aantal raadkamerzaken vanwege de introductie van de 'toetsingsprocedure'. Het betreft hier raadkamerzaken die inhoudelijk complexer zijn dan de gemiddelde raadkamerzaak.

De Raad heeft in de werklastberekeningen eventuele effecten van bestuursrechtelijke handhaving (beroepen tegen handhaving door de ACM) of strafrechtelijke handhaving (strafzaken op grond van artikel 184 Sr over het niet-naleven van een verstrekings- of een bewaringsbevel) niet meegenomen. Vooralsnog verwacht de Raad hiervan geen grote werklasteffecten. Deze inschatting kan in de toekomst wijzigen, bijvoorbeeld wanneer de uitvoeringstoets van de ACM daartoe aanleiding geeft. De Raad verzoekt u dan ook om de uitkomsten van deze uitvoeringstoets te delen

Totale werklastconsequenties

	Jaar 1	Structureel
Mutatie als gevolg van aantallen	€ 290.000	€ 290.000
Mutatie als gevolg van prijseffecten	€ 447.000	€ 447.000
Totale effect wetsvoorstel	€ 737.000	€ 737.000

CONCLUSIE

datum 30 juli 2025
pagina 4 van 5

De Raad onderkent het belang van het Wetsvoorstel. De Raad heeft geen zwaarwegende bezwaren tegen het Wetsvoorstel, maar geeft u in overweging om het Wetsvoorstel op de in dit advies genoemde onderdelen te verduidelijken en aan te passen.

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

Lid Raad voor de rechtspraak

datum 30 juli 2025
pagina 5 van 5

BIJLAGE: WETSTECHNISCH EN REDACTIONEEL COMMENTAAR

- In het voorgestelde artikel 5.11.1 staat onder c en e twee keer hetzelfde.
- In de artikelsgewijze toelichting in de MvT lijkt de verkeerde artikelnummers te worden genoemd vanaf “artikel 10 (hoogte geldboete)”. Ook op p. 5 in de tweede alinea staat dat in artikel 11 van het Wetsvoorstel is bepaald dat een hogere geldboete kan worden opgelegd. Dit betreft artikel 10.
- Op pagina 17 lijkt in de tweede alinea, eerste zin “opgelegd” te ontbreken tussen “die kan worden” en “aan de dienstaanbieder.” Bovendien staat in die zelfde zin artikel 184 Wetboek van *Strafvordering*, waar waarschijnlijk artikel 184 Wetboek van Strafrecht wordt bedoeld.